

Rezolucja Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest w sprawie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w państwach członkowskich UE i krajach Partnerstwa Wschodniego

(2018/C 343/02)

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST,

- uwzględniając akt ustanawiający Zgromadzenie Parlamentarne Euronest z dnia 3 maja 2011 r. i wspólną deklarację ze szczytu Partnerstwa Wschodniego, który odbył się dnia 24 listopada 2017 r.,
 - uwzględniając układy o stowarzyszeniu zawarte przez UE z Gruzją, Mołdawią i Ukrainą, a w szczególności pogłębione i kompleksowe umowy o wolnym handlu (DCFTA),
 - uwzględniając plan działania Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego na lata 2016–2017,
 - uwzględniając światowe sprawozdania inwestycyjne publikowane przez Konferencję Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju,
 - uwzględniając politykę inwestycyjną Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju oraz publikację tej organizacji pt.: „Foreign Direct Investment (FDI) in figures” [Dane liczbowe dotyczące bezpośrednich inwestycji zagranicznych] z października 2017 r.,
 - uwzględniając wspólny dokument roboczy służb Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych z dnia 9 czerwca 2017 r. pt.: „Partnerstwo Wschodnie – 20 celów na rok 2020 – z naciskiem na priorytety i konkretne rezultaty”,
 - uwzględniając kompleksową i wzmocnioną umowę o partnerstwie między UE a Armenią, podpisaną w Brukseli w listopadzie 2017 r.,
 - uwzględniając zmienioną europejską politykę sąsiedztwa (EPS) z 2015 r. i Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI) na lata 2014–2020,
 - uwzględniając program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 przyjęty 25 września 2015 r. na zorganizowanym przez ONZ Szczycie w sprawie Zrównoważonego Rozwoju,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie ministrów spraw zagranicznych państw Grupy Wyszehradzkiej dotyczące Partnerstwa Wschodniego, wydane po ich spotkaniu w Warszawie w dniu 12 kwietnia 2017 r., w którym to oświadczeniu nakreślono perspektywy członkostwa w UE zainteresowanych nim krajów Partnerstwa Wschodniego,
- A. mając na uwadze, że współpraca w ramach Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest ma na celu osiągnięcie pozytywnych wyników dzięki temu, że zgromadzenie to odgrywa rolę platformy umożliwiającej wymianę poglądów, znajdowanie wspólnych stanowisk w sprawie aktualnych wyzwań globalnych związanych z demokracją, polityką, ekonomią, bezpieczeństwem energetycznym i sprawami społecznymi, a także wzmocnianie więzi między krajami Partnerstwa Wschodniego oraz między tymi krajami a UE;
- B. mając na uwadze, że więzi ustanowione dzięki Partnerstwu Wschodniemu wzmocniają zarówno UE, jak i jej partnerów i pozwalają im lepiej radzić sobie z wyzwaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi; mając na uwadze, że UE, jej państwa członkowskie i kraje partnerskie potwierdziły swoje przywiązanie do zasad prawa międzynarodowego i podstawowych wartości, obejmujących demokrację, praworządność, przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności, a także gospodarkę rynkową, zrównoważony rozwój i dobre rządy; mając na uwadze, że Partnerstwo Wschodnie zamierza wspierać pluralistyczne zaangażowanie wszystkich grup społecznych i jest zdecydowane zwiększać włączenie gospodarcze, w szczególności równouprawnienie płci, jak przewidziano w unijnym planie działania w sprawie równości płci;
- C. mając na uwadze, że wszyscy uczestnicy brukselskiego szczytu Partnerstwa Wschodniego zorganizowanego w 2017 r. podkreślali, że układy o stowarzyszeniu odgrywają istotną rolę w przyspieszaniu procesów stowarzyszenia politycznego i integracji gospodarczej z Unią Europejską, i potwierdzili wsparcie UE dla realizacji tych układów;
- D. mając na uwadze, że układy o stowarzyszeniu między UE a partnerami wschodnimi oraz kompleksowa i wzmocniona umowa podpisana z Armenią powinny być oparte na konkretnych postępkach rządów krajów Partnerstwa Wschodniego w wypełnianiu zobowiązań związanych z reformą gospodarczą;
- E. mając na uwadze, że powszechnie przyjmuje się, iż bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) mogą mieć duże znaczenie dla długoterminowego rozwoju gospodarczego i wywoływać efekt mnożnikowy dzięki transferowi technologii i umiejętności;
- F. mając na uwadze, że przekazy pieniężne expatriantów stanowią znaczną część BIZ w niektórych krajach Partnerstwa Wschodniego; mając na uwadze, że te przekazy mogą w tych krajach stanowić dużą część PKB;

- G. mając na uwadze, że – zgodnie z EPS – UE zobowiązała się wspierać rozwój gospodarczy krajów partnerskich oraz działać na rzecz zrealizowania aspiracji, nadziei i perspektyw mieszkańców tych krajów, przy jednoczesnym zwracaniu bacznej uwagi na dobre rządy, demokrację i praworządność;
- H. mając na uwadze, że ustanowienie DCFTA, która znosi również bariery ograniczające BIZ i przepływy kapitału, może przynieść stronom wiele potencjalnych korzyści wynikających z synergii między DCFTA a procesem zbliżania przepisów, który przewidziano w układzie o stowarzyszeniu;
- I. mając na uwadze, że współpraca między Armenią a UE, jak również współpraca między Armenią a Eurazjatycką Unią Gospodarczą, to dobry przykład polityki niekonfrontacyjnej, jeśli chodzi o współdziałanie z różnymi uniami gospodarczymi;
- J. mając na uwadze, że handel z UE stanowi znaczną część międzynarodowych przepływów handlowych i kapitału oraz że gospodarki krajów Partnerstwa Wschodniego są zależne od tego handlu;
- K. mając na uwadze, że inwestorzy zagraniczni mogą zwrócić uwagę na zmiany przepisów w krajach Partnerstwa Wschodniego w dziedzinach takich jak ochrona środowiska czy prawo pracy itd., z myślą o obniżeniu kosztów i uzyskaniu konkurencyjnej przewagi cenowej poprzez realizowanie krótkotrwałych inwestycji doraźnych, które tworzą i pozostawiają po sobie poważne problemy na rynku pracy; mając na uwadze, że jest to sprzeczne z celami zrównoważonego rozwoju, na rzecz których działają zarówno UE i jej państwa członkowskie, jak i partnerzy wschodni; podkreśla, że zrównoważona i zdecydowana walka z korupcją jest niezbędna do tego, aby BIZ przynosiły korzyści całemu społeczeństwu;
1. podkreśla strategiczne znaczenie EPS jako polityki pozwalającej nawiązywać relacje wielowymiarowe; podkreśla, że podstawowe wyzwanie EPS polega na wprowadzeniu wymiernych i konkretnych udogodnień dla obywateli krajów partnerskich; jest zdania, że należy uczynić EPS silniejszą i efektywniejszą, również poprzez wzmocnienie jej pozytywnych elementów, w tym zwiększenie nacisku na rozwój skutecznych polityk inwestycyjnych opartych na najlepszych praktykach UE;
 2. uważa, że nadal w mocy pozostaje pierwotny cel EPS, którym jest stworzenie obszaru dobrobytu, stabilności, bezpieczeństwa i dobrego sąsiedztwa opartego na wspólnych wartościach i zasadach Unii Europejskiej, i że cel ten można zrealizować dzięki zapewnieniu wsparcia oraz zachęt na rzecz głębokich strukturalnych reform gospodarczych w krajach sąsiadujących – przeprowadzanych na ich własną odpowiedzialność i uzgadnianych z nimi – co pozwoli na zacieśnienie relacji z UE; podkreśla zatem, że należy przyciągnąć więcej BIZ, aby zapewnić rozwój gospodarczy;
 3. podkreśla, że atrakcyjność dla BIZ, przejrzystość, dobre rządy, wzajemna rozliczalność i inkluzywność powinny stanowić kluczowe aspekty nowego podejścia, tak aby korzyści płynące z EPS były odczuwane przez ogół społeczeństwa w danych krajach, a nie wyłącznie przez niektóre grupy społeczne;
 4. przypomina, że we wspólnym interesie Unii Europejskiej leży pomaganie krajom Partnerstwa Wschodniego w realizowaniu długoterminowego i stabilnego wzrostu gospodarczego i w ustanowieniu nowoczesnego zarządzania gospodarczego, a cele te można osiągnąć, ustanawiając powiązania między gospodarkami krajów Partnerstwa Wschodniego a jednolitym rynkiem UE w formie umów DCFTA, przy pełnym poszanowaniu konieczności różnicowania tych umów ze względu na różnorodność krajów Partnerstwa Wschodniego; podkreśla, że BIZ są niezbędne do zapewnienia wzrostu konkurencyjności i powinny doprowadzić do zwiększenia produktywności, do tworzenia miejsc pracy i do długoterminowego zrównoważonego wzrostu;
 5. zwraca uwagę, że pełniejsza integracja rynkowa między UE a krajami Partnerstwa Wschodniego mogłaby przyczynić się do pobudzenia wzrostu gospodarczego zarówno w UE, jak i w ramach partnerstwa, poprzez wyeliminowanie regionalnych zakłóceń równowagi gospodarczej i nierówności społecznych między tymi krajami i regionami oraz wewnątrz nich, a tym samym zwiększyć dobrobyt ich mieszkańców, co byłoby istotne szczególnie w czasach powolnego ożywienia gospodarczego i zwiększania się nierówności społecznych i gospodarczych oraz niestabilności geopolitycznej;
 6. podkreśla, że BIZ mogą odegrać kardynalną rolę w przestawieniu gospodarki na produktywną i zrównoważoną inwestycje i eksport; podkreśla też, że BIZ mogą przyczynić się do niezbędnego wzrostu konkurencyjności poprzez rozwijanie umiejętności i infrastruktury, a także otwarcie nowych rynków na towary i usługi z krajów Partnerstwa Wschodniego i ułatwienie tym krajom udziału w ogólnoeuropejskich łańcuchach wartości;
 7. uznaje, że w ramach transformacji w kierunku gospodarki rynkowej kraje Partnerstwa Wschodniego otworzyły się na BIZ, ale na razie nie przyciągnęły ich wiele; uważa, że niezbędne są dalsze działania służące stworzeniu stabilnego otoczenia biznesowego oraz zrealizowaniu przez te kraje ich pełnego potencjału w dziedzinie praworządności;
 8. zauważa, że BIZ mogłyby pomóc partnerom wschodnim w zróżnicowaniu ich dostaw energii i w udoskonaleniu ich infrastruktury energetycznej, co przyczyniłoby się do uzyskania przez nich niezależności od konkretnych źródeł dostaw i do zwiększenia ich efektywności;

9. zwraca uwagę, że kraje Partnerstwa Wschodniego podjęły zdecydowane kroki na rzecz poprawy swojego całościowego otoczenia inwestycyjnego; zwraca też uwagę, że w niedawnych oraz wciąż trwających reformach skupiono się na dwóch głównych filarach, a mianowicie harmonizacji z unijnymi przepisami i regulacjami oraz wprowadzeniu najlepszych praktyk międzynarodowych wspierających rozwój sektora prywatnego;
10. uznaje, że unijna pomoc finansowa i techniczna, finansowana za pośrednictwem instrumentów takich jak ENI i pomoc makrofinansowa, przyczyniła się do poprawy klimatu biznesowego w krajach Partnerstwa Wschodniego i do zwiększenia liczby przyciąganych BIZ;
11. podkreśla, że dobre przepisy nie tworzą automatycznie klimatu sprzyjającego inwestycjom oraz że ważna jest jakość administracji publicznej i zdolność do wdrażania przez nią tych przepisów; w związku z tym jest zdania, że w krajach Partnerstwa Wschodniego potrzebne są dodatkowe działania; uważa, że dla osiągnięcia doskonałych rezultatów fundamentalne znaczenie ma realizacja reform administracji publicznej i sądownictwa, a także zwalczanie korupcji; jest zdania, że należy zapewnić profesjonalizację i poprawić wynagrodzenia urzędników oraz że reforma służby publicznej wymagać będzie lepszego wykorzystania infrastruktury informatycznej, szkoleń i racjonalizacji zasobów; uważa, że należy też zdecydowanie zająć się poprawą sprawowania rządów;
12. zauważa, że stosując odpowiednie polityki, kraje Partnerstwa Wschodniego mogłyby przyciągać więcej i lepszej jakości BIZ; uważa, że zwiększenie poziomu BIZ pomogłoby tym krajom w osiągnięciu ich krajowych celów rozwojowych i celów zrównoważonego rozwoju, poprzez przyczynienie się do tworzenia miejsc pracy, do transferu technologii, do promowania eksportu, do zrównoważonego wzrostu oraz do zmniejszenia poziomu ubóstwa; zauważa, że BIZ o wyższej wartości doprowadziłyby do poprawy rozwoju infrastruktury, dywersyfikacji sektorowej i udoskonalenia systemów edukacji;
13. podkreśla, że przejrzyste BIZ mogłyby wydatnie przyczynić się do zmniejszenia udziału i roli gospodarki nieformalnej w krajach Partnerstwa Wschodniego, a zatem pomóc w zwalczaniu oszustw podatkowych, przestępczości zorganizowanej i korupcji;
14. stoi na stanowisku, że tworzenie miejsc pracy dzięki BIZ mogłoby doprowadzić do spadku bezrobocia młodzieży; uważa także, że w sektorach wymagających wykwalifikowanej siły roboczej BIZ, w połączeniu z aktywną polityką rynku pracy i skupieniem się na odpowiednich umiejętnościach w kształceniu i szkoleniu, mogłyby pomóc w zmniejszeniu liczby młodych bezrobotnych lub nisko opłacanych absolwentów;
15. podkreśla, że wspieranie przedsiębiorczości kobiet mogłoby być skutecznym narzędziem służącym pobudzeniu wzrostu gospodarczego, zmniejszaniu bezrobocia, promowaniu inkluzywności i równouprawnienia płci oraz łagodzeniu zakłóceń równowagi społecznej;
16. podkreśla, jak istotne są MŚP dla gospodarek krajów Partnerstwa Wschodniego; jest zdania, że inwestycje w MŚP najlepiej umożliwiają zapewnienie zrównoważonego rozwoju, zwalczanie bezrobocia i zwiększenie handlu między krajami Partnerstwa Wschodniego a UE; wzywa UE i jej państwa członkowskie oraz kraje Partnerstwa Wschodniego, aby współpracowały ze sobą, tak aby przyciągnąć do tych ostatnich jak najwięcej BIZ w MŚP;
17. rozumie, że da to także krajom Partnerstwa Wschodniego lepszą możliwość zreformowania ich bazy podatkowej, co z kolei zapewni środki finansowe potrzebne do poprawy poziomu życia, a w dłuższej perspektywie zmniejszy uzależnienie tych krajów od pomocy i przekazów międzynarodowych; jest zdania, że w ostatecznym rozrachunku pozwoli to krajom Partnerstwa Wschodniego na przyjęcie bardziej progresywnego opodatkowania, które umożliwi im zniwelowanie nierówności i podziałów społecznych;
18. dostrzega, że chociaż celem krajów Partnerstwa Wschodniego jest przyciągnięcie większej liczby BIZ wykorzystujących wykwalifikowaną siłę roboczą, partnerzy muszą podwoić wysiłki, aby zwiększyć poziom niektórych umiejętności zawodowych w swoich społeczeństwach; wskazuje, że BIZ mogą ten proces wspomagać na wielu płaszczyznach, ale nie zastąpią krajowych systemów edukacji w zapewnianiu umiejętności niezbędnych do stworzenia silnej gospodarki, za co odpowiadają rządy;
19. apeluje o duży zastrzyk inwestycji w infrastrukturę, umiejętności siły roboczej i rozwój gospodarczy krajów Partnerstwa Wschodniego – trzeba tu zrobić więcej niż tylko zwiększać zdolności lokalnego sektora publicznego lub prywatnego;
20. apeluje do władz krajów Partnerstwa Wschodniego, aby utworzyły pakiety środków zachęcających do tworzenia miejsc pracy, tak by przyciągnąć BIZ i tym samym znacznie zwiększyć udział sektora prywatnego w generowaniu zatrudnienia;
21. domaga się zdefiniowania krótko-, średnio- i długoterminowych priorytetów oraz celów strategicznych, zważywszy, że EPS powinna starać się przyjąć zróżnicowane podejście do promowania środków przyciągających inwestycje; podkreśla, że przy definiowaniu swojego podejścia UE powinna przywrócić się swoim interesom i priorytetom oraz priorytetom poszczególnych zainteresowanych krajów, a także ich poziomowi rozwoju, uwzględniając przy tym interesy i aspiracje ich społeczeństw, ich ambicje polityczne i ich środowisko geopolityczne;

22. wzywa UE, aby w swoich stosunkach z krajami Partnerstwa Wschodniego skupiała się, w razie potrzeby, na wspólnych interesach i na konkretnych korzyściach, szczególnie na rozwoju gospodarczym i na zdolności do przyciągania BIZ; wzywa także UE, aby pomogła krajom Partnerstwa Wschodniego w przyspieszeniu prac nad reformą ich polityki przemysłowej, co mogłoby umożliwić transformację w kierunku konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy;
23. wzywa władze krajów Partnerstwa Wschodniego stowarzyszonych z UE oraz tych, które podpisały z UE kompleksowe i wzmocnione umowy o partnerstwie, aby przyspieszyły zbliżanie swoich przepisów do przepisów UE pod kątem poprawy klimatu inwestycyjnego, jak przewidują podpisane przez nie umowy;
24. wzywa Komisję Europejską do zwiększenia wsparcia i pomocy w zakresie budowania zdolności partnerów wschodnich, którzy są zaangażowani we wdrażanie środków mających wpływ na klimat inwestycyjny;
25. wzywa Komisję Europejską i władze państw członkowskich UE, aby pomogły partnerom wschodnim w opracowaniu krajowych planów służących przyciągnięciu BIZ;
26. apeluje o monitorowanie jakości inwestycji oraz o ocenę i identyfikowanie środków doboru inwestycji długoterminowych; wzywa również do tego, aby odpowiednio rozwiązywać wszelkie problemy pojawiające się w trakcie monitorowania inwestycji;
27. zwraca się do parlamentów krajów Partnerstwa Wschodniego, aby przyspieszyły proces harmonizacji swoich krajowych przepisów gospodarczych ze wspólnotowym dorobkiem prawnym, i wspiera te parlamenty w ich działaniach na rzecz uchwalenia reform związanych z umowami DCFTA poprzez przyjmowanie odpowiednich zaleceń; zachęca do tworzenia wielostronnych grup roboczych, które będą się wzajemnie wspierać w procesie zbliżania przepisów we wszystkich obszarach dorobku prawnego UE związanych z handlem i inwestycjami;
28. wzywa państwa członkowskie UE i kraje Partnerstwa Wschodniego, aby rozwijały współpracę ukierunkowaną na przeciwdziałanie zmianie klimatu, szczególnie w ramach COP 21; zachęca do współpracy na rzecz zasoboo-szczędnych, niskoemisyjnych technologii, a szczególnie na rzecz ich transferu i innowacji w tej dziedzinie, tak aby zwiększyć zdolności adaptacyjne gospodarek tych krajów w ramach przyciągania BIZ; podkreśla, jak ważne są badania i innowacyjność w ogóle dla zwiększania konkurencyjności, produktywności i zrównoważoności i dla tworzenia miejsc pracy; przyjmuje do wiadomości ustalony przez UE cel zainwestowania przez nią – do 2020 r. – 3 % jej PKB w badania i rozwój;
29. podkreśla, jak ważne dla krajów Partnerstwa Wschodniego jest wzmocnienie roli dyplomacji w promowaniu polityk i programów oraz dzielenie się nabytymi doświadczeniami i najlepszymi praktykami związanymi z przyciąganiem BIZ;
30. zwraca uwagę na znaczenie polityki informacyjnej oraz na potrzebę uświadamiania obywatelom krajów Partnerstwa Wschodniego korzyści płynących z reform, a w konsekwencji na potrzebę dalszego nasilania strategicznych działań informacyjnych;
31. wspiera wcielanie w życie najlepszych praktyk propagowanych przez UE, kraje Partnerstwa Wschodniego i organizacje regionalne, również instytucje finansowe, banki i darczyńców z poszczególnych krajów, na rzecz promowania BIZ;
32. zachęca państwa członkowskie UE, aby nawiązywały silniejsze i wielostronne relacje z krajami Partnerstwa Wschodniego i aby czynnie angażowały się w pomoc w okresie transformacji, wsparcie technicznym, budowanie zdolności i wymianę doświadczeń pod kątem promowania BIZ, jak również popularyzowanie wiedzy na temat możliwości stwarzanych przez DCFTA;
33. rozumie, że wiele wyzwań stojących przed partnerami wschodnimi to wyzwania wspólne; zachęca zatem do ściślejszej współpracy i przyszłościowego dialogu politycznego między krajami Partnerstwa Wschodniego, co pozwoli im stawiać czoła wspólnym wyzwaniom oraz sprzyjać inwestycjom;
34. wzywa do przeciwdziałania praniu pieniędzy, jak również do zapewnienia przejrzystości i odpowiedzialności społecznej w zakresie inwestycji zagranicznych;
35. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, Radzie Europejskiej, Komisji Europejskiej, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, komisarzowi do spraw europejskiej polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz rządów i parlamentom państw członkowskich UE i krajów Partnerstwa Wschodniego.